

ALSÓLENDVAI HIRADÓ

Égőz évre
Félf évre
Négy évre

Előfizetési ára

8 K
4
2

Egyes szám ára 20 fillér.

Felolós szerkesztő, lapfűzőjében és kiadó:

BALKÁNYI ERNŐ.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Hirdetések egyezség szerint.

A nyitlér soronkint 1 korona.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Zalamegye néprajzi kincsei.

Irla: SÁGI JÁNOS.

VII.

A halászlélet tanulmányozása után keressük meg a másik ösfoglalkozás embereit: a tisztességűd, nyiltszívu pásztorokat. A magyarság kétségén kívül pásztorokdó nép volt a távol mutlakban. Ezekre az időkre a magyar népies pásztor-életnek ősi vonatkozása tárgyai is világot vethetnek. A pásztoréletnek igen sok sajátossága van, a mi a kultúra terjedésével rohamosan pusztul a vele járó sok tanulsággal együtt.

A pásztorok talaját: a nagy terjedelmű legelőket főlásztánja az eke, a rengeteg erdőt pedig egyre pusztítja a jövedelemre éhes ember. Évről-évre szűkebb térre szorítokzik a régi hites magyar pásztorokdás és elhagyja azokat az eszközöket, szokásokat, melyeket a nyiltszívu emberhangeren szabad természet ölen föllépő szükség teremtett meg vele, korábbi évszázadokat: a kezdetet jellemző színeketben.

Tanulmányozzuk a pásztorország primitív használati tárgyai. Meglepetve látjuk, hogy a boltoktól távol élő, magára hagyott ember, milyen leleményességet fejt ki, a mely mellett nélkülözheti az ipari- és gyári kkeket. Megfaragja a bográcsot tartó szofgafát, melyhez nem használ szeged, drótot, vasat, mégis egész gépezetre jár. Az állat börtét megcserzi, csontból avagy tuskéből

készítve felmásm bocskort var belőle. A magcserete börtől fonja a szép karikás-ostorát is.

Kutassuk át a szabad természet ölen fölvért pásztorlakokat. Sok népies tárgyat találunk bennök, melyekben azonnal fölismerjük az ősi életet.

Nagyon érdekes annak a tanulmányozása, hogy az iskolát soha nem látott ember miként jegyzi föl az őrzetere bizott nyáj, falka, és csordára vonatkozó számadatokat. A pásztor ősi nyiltvántartása a rovás. Papácatk farag. Erre rója föl késével bemetszett vonásokkal, hogy hány birka „jár a keze alá”, hány bárány született, a falu népének hány tehenét őrzi. Tanulmányozzuk azután azt, hogy a pásztor az egyes számokat miképpen jellel fejezi ki. Érdekes számok számokat, pásztor abc-fedezhetünk föl. A pásztorok rovásait gyűjtjük össze azokkal együtt, a melyeken a befizetett adót rótták föl a község érdemes bírái, avagy a melyeken az adósságot róttá föl a korcsmáros. Keressük a páros, hasított rovásokat, melyeknek egyik felét a kötelezett vitte el, a másik fele pedig a követelőnél maradt. A két fálpálca sikját a szélességükben metszették be. Ekként mindig egyforma volt. Nem tudták meghamisítani. Tízest többet értek, mint a mostani kettős könyvvitel. Az öreg pásztorokkal faragatsunk olyan rovásokat, a melyeknek alkalmazni szokott. Az etnografus a rovásból magyarázza meg, hogy a régi népek: a

zsidók stb. miért irnak visszafelé? Azért, mert hajdan csak a rovás járta. Már pedig a balközben tartott palcának végén kezdett a jobb kéz jegyeket, betűket faragni, róni visszafelé. Mikor azután a papirosan kezdtek írni, addig a visszafelé való rovás már annyira átment az emberiség vérbébe, hogy az írást is visszafelé alkalmazzák.

Síessünk a pásztorrovások gyűjtésével is. Az általános tanfeltelettség elűrlő azokat is a pásztorzokásokkal, viseletekkel, hagyományokkal, mesterszavakkal együtt. A zsidó erdőben láttam pásztorit, a ki pantalonban, esernyő alatt őrzött, jó időben pedig — a mi örvendetes — krajcáros újságot olvasott.

Változnak az idők, változnak az emberek!

Nagy súlyt helyezünk a híres magyar pásztorművészet alkotásainak összegyűjtésére.

A magyar pásztor az Isten szabad ege alatt, a ráérő idejét faragással tölti, a mivel nagy művészetet fejt ki.

Ha pásztorit látunk a városban, a heti piacon, a vásáron, a legelőn, az erdőszélben, kérdézzük meg, van-e nála faragás? A legtöbbjéhen van, mert ha maga nem farag is, ajándékba kap a jó faragó barátjától, komjától.

A pásztor zsebjében ott van a „tükros”, a „tiktor fag”, a gyufatörő, szép tulipán, rózsza, nefelejt, krizantemum és stílzált levélziszkekkel. Egyik-másikon valóságos

Egy éjszaka.

Annak a bívós éjszakának
Nem színik meg pazar meséje,
Annak az édes éjszakának
Az én szívenben nem lesz vége.

Fedeletek, csalódtam benned,
Már nem szeretlek, nem bocsüllék
Hanem annak az éjszakának
Az emlékei el nem tűnnek.

Mint a kopott, a fáradt vándort
A ragyogó csillag kíséri,
Kíséri híven, öntudatlan,
De soha soha el nem éri.

VIRÁG IMRE.

A temető-őr

A légytájimat a temetőben szoktam tartani. Ne vegye senki szentségtörősen ezt a nyilatkozatot, a dolog alapban ártatlan. A szerelmem lényegére nézve mindegy, hogy egy hotel garni apró szobájában kötök-e ahol rózsaszín ernyős lámpa és lebotcsát függönnyök a milien, vagy a városvegyi csöndes, néptelen temetőben, szomorufűzök és fehér, repkénynevel befutott sírkövek világában. A szerelmemben csak egy a lényeges, hogy szerelmem legyen.
Kezdő ifju embereknek, akik még némi bi-

zonytalansággal járják a szerelmem virágos ösvényét, atyai jóindulattal ajánlom a temetőt. Egy csukott fiakkér, amelyből sürin letárolatózott, diszkrét öltözékű hölgy száll ki a temető kapuja előtt ugyan kinek volna feltűné? A hölgy bizonyosan valamelyik hozzátartozóját keresi föl a csöndes temetőben, hogy könyvet ejtse a Felejtetheten sírjára. Talán éppen az ura halt meg, a jó, drága ura és vajjaki ki nem nézne az ilyen szegény, elhagyatott oszsony után részvéttel?

És ezek után mit mondhatnánk mást, mint-hogy asszonyok, szép hölgyeim, akikben van szív a szívükben van szív s a szívükben szerelmem, ajánlom önöknek is a temetőt.

Lehet, hogy ifju barátaim és mondjuk barátainám még meggyászolnak ezért a meleg ajánlatért. Egyet azonban elhíthetnek nekem: a halál nem fizet érte provizóit. Még annyira sem, hogy egy pillanattal meggyújtaná az életemet.

De eszembe jutnak szép szerelmem, a puhahajú asszonyok s a méla lányok és fölemelem szívemet, mint egy tulárdát serleget és rákoszintón a temetőre.

Délelőtt. Mert délután a temető nem önmagáért hanem a halottisírköké. Azé a fájgató, lármás tömegé, amely letaposza a szep, seleges füvet, végé bettizi a fehér sírkövek fölráisát és aztán hangosan, illentlenül siet hazafelé, mintha valami színházi előadást nézett volna végig.

Hanem délelőtt. Méla, celerékenyű csend ömlik el a sírhalmok fölött. Az igazí, szent nyugalom borul a temető szelid világára. És ebben a csöndben csak a szomorú füzék halk susogása

hallszik, mintha meséket mondanának a mulandóságáról, arról a titkos csendről, amely öt láb mélységben anyi szívnek hangját elnémította.

Ilyenkor ifju barátaim, a tiétek a temető. A nó, a felénk zsebbe nó, akít ezertelre mesterkedéssé ide kicsábítottok, ösztöztört szívvel adja meg magát. Valahogy megfázja a temető meláncbólja és törő szerelmes szavaitokra egy hajna meg fejt mint a szomorufűzök ága.

A fehér sírkövek, a virágos halmok, a susogó fák, minden, minden, hallhatatlan hangon láthatatlan alkál biztáják, nőgáják:

— Csak éni, éni! Egyszer ugvis elmúlik minden...

És a nó meghódult. Szívét kinyitja a szerelmemre, az életnek.

Odette, Liza, Amie, Klára, eh, ti szép, bíbájós, puhahajú asszonyok, ti mind megértétek a temető ítelmét...

Csak ő nem... Ó!...

Ifju barátaim, végrendeletet tesztek most. Járjátok a temetőt és szeressetek. Én már nem tehetem többet. Engem kijátszátok, megcsaltátok. És hiába keresnek fel éjszánkánkat a temető fehér alakjai, a halottak, hiába szólnak, cseneknek hozzám: — Jer ki a temetőbe, te földi ember! Jer... Jer... A sírhalmok fölött vály szerelmem, minél forróbb, minél szenvedélyesebbet, hó, jer, jer... oly édes visszaálmódni az életet, a fényt, a nap sugarat, a virágot, a dult, visszaálmózni a másvilágban élt pillanatokot, mikor mi is szeretünk, éleltünk, csóltunk...

Kincses Kalendarium

megjelent és kapható Balkányi Ernő papírkereskedésében
Alsólendván és Muraszombatban.

Hirdetések

jutányos felvételnek
 e lap kiadóhivatalában.

A PESTI NAPLÓ új karácsonyi ajándéka

A magyar

Festőművészet Albuma

Páratlan dísz, külső kiállításában és belső tartalmában egyedül álló rémünk az, amelyet a „Pesti Napló” az 1904. évi karácsonyra szánt meglepetésként olvasóink. Eddig karácsonyi ajándékoknak díszes sorozattal folytatta most a „Pesti Napló”, új és minden eddigi ajándékot messze felmaradváló díszével, melynek címe ez lesz:

A Magyar Festőművészet Albuma

A magyar festőművészet remekének gyönyörű foglalatja lesz ez a páratlanul álló díszünk, amely a magyar festés remekét fogja felülélni a XVII. század nagy magyar festőitől, Kupcsyzyty és Blauztytyól kezdve egészen a jelenkorig, amikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lotz Károly, Benezar Gyula, Madarasz Viktor és Zichy Mihály vezetésével hatalmas gárda szorgalmas a magyar festőművészetet. A magyar iskolában nincs még olyan mű, amely a magyar festőművészetet ilyen gazdagsággal mutatja be. Ötven nagyszabású festmény szemelint ki, amelyet mesteri kivétel

lész, olyan, mint amelyek a Vörösmarty-Albumot öséményező avatták a magyar könyvnyomtatást.

Ezenkívül a magyar festőművészet történetét a könyvben előszörünk csatlakozásunk érdekes és népszerű előadásban fogják bemutatni. A szöveget számos festőművészeknek a szöveg közé nyomott másolata fogja kísérni, úgy, hogy az ércen több mint százötven műveléssel együtt a Magyar Festőművészet Albuma a legzadagabb és legdrágább térsé lesz a magyar festőművészetnek. A „Magyar Festőművészet Albuma” meg fogja kapni a Pesti Napló minden előfizetője, aki az év végéig, akár havonta is, de állandóan és megzaklatás nélkül előfizető marad. Minden felíróért elkérésre végeztünk azonban meg kell jegyeznünk, hogy azok az új előfizetők, akik az 1904. évre szóló előfizetésük fejében a Vörösmarty-Albumot megkapták, a Magyar Festőművészet Albumára csak új tarthatnak igényt, ha egy további egész évre előfizetnek

ötven műlapon
 mutatnak be a magyar közönségnek. Az ötven műlapon nagy része gyönyörű
sok színnyomású kép

A Pesti Napló előfizetési ára egész évre **28 kor.**, félévre **14 kor.**, negyedévre **7 kor.**, egy hóra **2 kor.** **40 fill.** Szórakoztatás és kiadóhivatal.

Budapest. VI., Andrásy-ut 27. szám alatt van.

Kühség, rekedtség és hurut ellen cines jobb a **RÉTHY-féle**

Pemetető cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozatlan **RÉTHY-félet** kérjünk, mivel sok szoroslatlan **UTÁNZATA** van.

1 doboz 60 fillér.
Csak RÉTHY-félet fogadjunk!!

Szenzációs ajándék — a magyar olvasóközönségnek!!!

Az „Ország-Világ” huszonöt éves jubileuma.

Örömteljes büszkeséggel jelentjük olvasóinknak, hogy ez év karácsonyán az „Ország-Világ” **negyedszázados** fennállását ünnepli. **Huszonöt** éve immár annak, hogy az „Ország-Világ” első száma megindult, hogy megkezdje diadalmas körútat a magyar olvasóközönség körében. Nem akarunk ez alkalommal kétféle arra, hogy milyen auspiciumok között indult meg ez az újság és mint **lón 25 év** alatt a magyar kultúra jelentős faktorává. Bőségesen szót erről az a remek **JUBILÁRIS ALMANACH,**

fognak kelteni. Hazai festőművészeink és szobrászaik színe-java bocsátotta legszebb alkotásainak egy-egy reprodukcióját az Almanach részére rendelkezésükre. Hogy eziránt is már most tájékozunk olvasóinkat, felmentjük azoknak a művészeknek nevéit, a kiknek illusztrációt a „Jubiláris Almanach” tartalmazni fogja. Ezek:

S z o b r á s z o k :	F e s t ő k :
Füredi Richárd	Márkus Géza
Holló Barnabás	Rádoni Béla
Horvay János	Róna József
Isók János	Szamojlosky Ódon
Ligeti Miklós	Telcs Ede
Lukácsy Lajos	Zala György
Barta Ernő	Kalmár Elna
Faragó József	Madrársz Viktor
Glatz Oszkár	Máry Lajos
Jendrassik Jónó	Peske Géza
Rehberg Ernő	Rubovits Márk
Kacsányi Jenő	Ujváry Ignác

mely a jubileum alkalmából ez év karácsonyán fog megjelenni és a mely még a karácsonyi ünnepek előtt az összes előfizetőknek külön kérészkötésben ingyen és díjmentesen lesz megküldve. A „Jubiláris Almanach” nemcsak tartalom, de külső kiállítás tekintetében is méltán feltűnést fog kelteni.

Az Almanach kiegészítő része lesz az a bő fejezet, mely a magyar ipar és kereskedelem múltját, jelenét és jövőjét fogja népszerűen ismertetni. Vezető cikkeket írtak ebbe a részbe **Matlekovics Sándor** és **Szterényi József**. Többi cikkeket is legkiválóbb közgazdászaink írták. Erdekes és érdemes munka ez, mely bizonyára minden olvasó érdeklődésével fog találkozni.

Ez a díszes tartalom feleslegessé tesz minden dícserezt. Egyetlen kötetben foglal helyet a magyar iróvilág minden dísz, legkiválóbb poétáinkkal és zeneszerzőinkkel együtt. Külön hangsúlyozzuk azonban a „Jubiláris Almanach” **puzar kiállítását.**

Ez lenne tehát rövid ismertetése a készülő „Jubiláris Almanach”-nak, melyet még a karácsonyi ünnepek előtt fog az „Ország-Világ” összes előfizetőinek megküldeni.

A mint tehát látnivaló, az „Ország-Világ” Jubiláris Almanachja a karácsonyi könyvpiac valódi szenzációja lesz. És ezt az Almanachot mindenki

ingyen

kapja meg a ki — bár csak negyedévre is négy koronával — az „Ország-Világ” előfizetői sorába lép.

Nem ajánljunk tehát jobbat és hasznosabbat e lap olvasóinknak, mint hogy fizessek el hazánk és legdrágább, legelterjedtebb, legszebb és legértelmesebb heti lapjára, mely

ajándékul tőbbet ad,

mint a mennyi a lapnak egész évi előfizetési ára. Az „Ország-Világ” előfizetési ára: negyedévre 4 korona, félévre 8 korona, egész évre 16 korona s az előfizetési pénzek az „Ország-Világ” kiadóhivatala címére: Budapest, V., Hold-utca 7. sz. küldendők.